

”EN TARVII ASUNTOO, VAAN SATASEN LAINAN”

Nykyinen opintolainakäytäntö on riski nuorten velkaantumiselle ja asunnottomuudelle.

Valtion takaama opintolaina on opintoetus, joka on nostettavissa lukukausittain. Kaikki opiskelijat eivät osaa jaksottaa opintolainaa kuukausittain elämiseen, vaan opintolaina käytetään kokonaisuudessaan jo kesken lukuvuoden usein muuhun kuin elämisen perusmenoihin eli vuokraan, ruokaan ja sähkөө.

Perustoimeentulotuen hakeminen ei ratkaise nuoren ongelmaa. Kela ei myönnä hänelle toimeentulotukea, koska ottaa opintolainan tulona huomioon koko ajanjaksolle, jolle opintolaina on myönnetty. Itsenäistynyt nuori ei välttämättä osaa hahmottaa rahankäyttöä, vaan antaa periksi kaiken maailman houkutuksille. Moni käyttää opintolainan jo tammikuussa, vaikka sen pitäisi riittää kesäkuun loppuun asti. Opintolainalla on voitu ostaa esimerkiksi auto, harrastusvälineitä tai se on käytetty pelaamiseen ja vauhdikkaaseen opiskelijaelämään.

Nuori on hukassa, kun vuokranantaja varoittaa hädöstä ja jääkaappi ammottaa tyhjyyttään. Edes valo ei loista, kun sähköt ovat katkenneet. Nuori yrittää hakea apua Kelalta, mutta seinä nousee vastaan. Hädissään nuori turvautuu pikavippeihin ja kulutusluottoihin ymmärtämättä luoton todellisia kustannuksia. Lopulta tilannetta selvitetään aikuissosiaalityössä.

Kyseessä on rakenteellinen ongelma, joka synnyttää nuorten ylivelkaantumista, luottotietojen menetystä ja asunnottomuutta sekä altistaa mielenterveys- ja riippuvuusongelmille. Opintolainan jalo tarkoitus kääntyy itseään vastaan.

Ratkaisun avaimet löytyvät lainsäätäjien taskusta. Ehdotamme, että päättäjät miettivät uudelleen lainan nostokäytänteitä. Opintolainaerien maksaminen kuukausittain palkan tapaan ehkäisisi ongelmien syntymistä. Kuukausittaisista nostoista ei saisi kuitenkaan aiheutua lisäkustannuksia opiskelijalle.

Lisätietoja antavat Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän aikuissosiaalipalvelujen

- Veera Rinne, johtava sosiaalityöntekijä, veera.rinne@kainuu.fi, 044 716 7036
- Anne Tuikka, kehittäjäsosiaalityöntekijä, anne.tuikka@kainuu.fi, 044 797 0363
- Päivi Ahola-Anttonen, vastuualuepäällikkö, paivi.ahola-anttonen@kainuu.fi, 044 710 1792